

عضویت ایران در سازمان شانگهای چگونه خواهد بود؟

بدون تردید الحاق ایران به سازمان همکاری‌های شانگهای، علاوه بر تقویت همکاری‌های امنیتی منطقه‌ای، موجبات توسعه همکاری‌های اقتصادی، تجاری و فرهنگی میان کشورهای عضو را به دنبال دارد؛ ضمن این که تأکیدی بر ادامه سیاست خارجی متوازن و رویکرد چندجانبه گرایی است.

به گزارش سایت خبری پرسون، پس از طی مدت طولانی از درخواست ایران برای عضویت رسمی در سازمان همکاری شانگهای این پروسه از زمان برگزاری اجلاس بیست و یکم آغاز شد و نهایتاً روز گذشته در بیست و سومین اجلاس سران شانگهای که به صورت ویدئو کنفرانس در دهلی نو برگزار شد عضویت رسمی ایران در این سازمان اعلام شد.

جمهوری اسلامی ایران با دارا بودن ظرفیت‌های بسیار در زمینه ترانزیتی و انرژی در سال‌های اخیر نیز نقش بسزایی در منطقه در مبارزه با تروریسم و افراط گرایی از جمله مبارزه با تروریست‌های تکفیری در عراق و سوریه داشته و همین مساله یک ظرفیت قابل توجه برای کشورهای عضو شانگهای شناخته می‌شود زیرا نظارت بر تحولات منطقه‌ای گسترده‌تر و در عین حال مبارزه با سه آفت "تروریسم، افراط گرایی و جدایی طلبی" از اهداف این سازمان است.

حجت الاسلام سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور کشورمان طی سخنانی در این اجلاس اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران بر این باور است که سازمان همکاری‌های شانگهای به عنوان سازمانی در حال رشد با شاخصه‌ها و ظرفیت‌های قابل توجه، از جایگاه ممتازی در ارتقاء روند توسعه همکاری‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی برخوردار است، قطعاً مزایای عضویت رسمی جمهوری اسلامی ایران در این سازمان در تاریخ ماندگار خواهد شد.

به نظر می‌رسد عضویت ایران در سازمان شانگهای تعامل دو سویه را برای اعضا به دنبال خواهد داشت که می‌توانند از امتیازات و ظرفیت‌های یکدیگر بهره‌مند شوند. همچنین ایران می‌تواند از فرصت به وجود آمده در شانگهای برای عبور از تحریم‌ها استفاده کند، از طرف دیگر ایران در ادامه سیاست منطقه‌گرایی خود در تلاش است تا روند عضویت خود در بریکس را تسریع و تحکیم بخشد.

حسین امیر عبداللهیان، وزیر خارجه کشورمان نیز پس از اعلام رسمی عضویت ایران در شانگهای در توثیتی نوشت: عضویت ایران در شانگهای گام مهمی در پیگیری سیاست خارجی فراگیر، تقویت سیاست همسایگی و نگاه به آسیاست.

وی همچنین تأکید کرد: چند جانبه‌گرایی راهبرد اساسی کشورهای پیشرو در توسعه روابط خارجی و همکاری‌های بین‌المللی است. تلاش مشترک دولت و مجلس در تصویب اسناد متنوع شانگهای موجب امتنان است.

روند عضویت کامل ایران در سازمان شانگهای از ۲۶ شهریور سال ۱۴۰۰ در جریان نشست سران این سازمان در تاجیکستان آغاز شد، پیش از این ایران از سال ۲۰۰۵ عضو ناظر بود و بعد از آن نیز از سال ۲۰۰۸ درخواست عضویت کامل خود را مطرح کرد اما به دلیل تحریم‌های سازمان ملل امکان عضویت ایران وجود نداشت تا این که در سال ۲۰۱۵ در پی توافق هسته‌ای تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران برداشته شد و موانع عضویت ایران تا حدود زیادی مرتفع شد البته غیر از اختلافات میان ایران و تاجیکستان، تحریم‌های آمریکا و شورای امنیت سازمان ملل مانع جدی برای عضویت ایران در شانگهای بودند.

طبق مقررات سازمان شانگهای کشوری که تحت تحریم شورای امنیت سازمان ملل باشد نمی‌تواند به عضویت این سازمان درآید. هر کشوری که عضو این سازمان می‌شود باید تمام اسناد قبلی را بررسی کرده و در فاصله زمانی چند ماهه به آن‌ها ملحق شود. این اسناد قابل تغییر و یا شرط گذاشتن نیستند.

پس از این که عضویت رسمی ایران در اجلاس بیست و سوم سران کشورهای عضو شانگهای اعلام شد؛ اکثریت اعضای شانگهای از عضویت ایران استقبال کرده و تبرک گفتند.

شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین نیز طی سخنانی با تبریک به ایران برای عضویت در شانگهای تأکید کرد: جهان امروز دچار تحول خواهد شد، تحولاتی که با چالش‌های جدیدی همراه خواهد بود؛ وحدت یا تفرقه، همکاری یا منازعه اینها سوالاتی است که در زمانه ما مطرح خواهد شد.

وی تصریح کرد: باید در برابر تلاش‌های خارجی برای دامن زدن به جنگ سرد جدید در منطقه سازمان همکاری شانگهای هوشیار بود.

همچنین ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه نیز در سخنرانی خود با بیان این که روسیه همواره از الحاق رسمی ایران و همچنین بلاروس به سازمان همکاری شانگهای استقبال کرده است، گفت: الحاق رسمی ایران به این سازمان می‌تواند ظرفیت جدیدی را به این سازمان اضافه کند.

با توجه به شرایط و تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی کاملاً واضح است که حضور ایران در مجموعه سیاسی امنیتی سازمان همکاری شانگهای هم ایران را شریک در تصمیم‌سازی‌های کلان بین‌المللی در عرصه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی می‌کند و هم جایگاه جبهه چندجانبه‌گرایی را در معادلات بین‌المللی به طور معناداری ارتقا می‌دهد.

ژانگ مینگ، دبیر کل سازمان همکاری شانگهای نیز در گفت‌وگویی اظهار داشت که الحاق ایران به سازمان شانگهای به عنوان یک عضو کامل، محتوای عملی جدیدی را به همراه خواهد داشت و چشم اندازهای وسیعی را باز می‌کند.

همچنین فرشید باقریان کارشناس مسائل بین الملل معتقد است: نیازها و خواسته‌هایی که اعضاء سازمان شانگهای دارند موجب می‌شود تا با معرفی و قابلیت‌های هر یک از اعضای سازمان بازارهای جدیدی پیدا و یا ایجاد شود.

سازمان همکاری‌های شانگهای مجموعه‌ای است که بر مبنای همکاری شکل گرفته و طبعاً به هر میزان که کشورهای همکار آن بیشتر باشند شرایط بهتری برای کار در آن فراهم خواهد بود، در واقع هدف کشورهای اصلی عضو این سازمان، ثبات بخشیدن به نظام‌های سیاسی در منطقه است و با توجه به پتانسیل‌هایی که هر کدام از اعضا دارند می‌توانند تکمیل‌کننده ساختار سازمان و به نوعی تضمین‌کننده امنیت منطقه باشند.

بنابراین عضویت ایران در شانگهای مفید است، اما باید همچنان تلاش کنیم تا با سایر سازمان‌ها و پیمان‌ها نیز همکاری مطلوبی داشته باشیم. ایران علاوه بر شانگهای درصدد عضویت در پیمان بریکس هم می‌باشد، باید تلاش کنیم تا بتوانیم از تحریم‌ها عبور کرده، رشد اقتصادی داشته باشیم و دنیا بداند ایران رشد اقتصادی سریع و قابل قبولی دارد در این شرایط بهتر می‌توانیم نقش‌آفرینی کنیم.

ایسنا